

gjort opmærksom paa, at der allerede er steet mange Salg efter de samme Principer, som ligge til Grund for dette Lovforslag. Saavidt jeg har kunnet see, er netop dette Lovforslag en Aarsag til, at disse Salg ere steet, og de vedkommende Ministre have netop opstillet de samme Betingelser for Salgene som dette Lovforslag. Havde Lovforslaget opstillet en høiere Canon, vilde Ministrene ogsaa have opstillet den høiere for de frivillig foretagne Salg, og Stiftelserne vilde saaledes være bedre sikrede, end det nu er Tilfældet. Den høitærede Minister har meent, at jeg ikke er fremkommen med noget Beviis for, at Stiftelserne i Fremtiden ville være udsatte for Fare; men jeg troer dog, at han vil indrømme, at Pengene ere en Værdi, som i en lang Aarrække synker, medens Kornvarer ligeledes i en lang Aarrække vise sig at være stigende, og ligeledes at enhver Capital er i Aarenes Løb udsat for mangfoldige Fare, hvilket ogsaa viser sig i, at høist fjelden Capitaler i en længere Tid ere blevne beværede uden de allerstørste Formindskelser, saaledes navnlig i vort Fædreland. Jeg vil derfor ansee Stiftelserne for langt mere sikrede, naar Maximum af den aarlige Canon forhøies til 6 Tønder Byg og Kjøbesummen, som udbetales i Penge, gaaer ned. Det vilde jeg stemme for, men det er jo meget muligt, at det ingen Anslang finder.

Madvig: Jeg finder mig saameget mere foranlediget til at sige et Par Ord under 1ste Behandling af denne Sag, som jeg forrige Gang, da den var for her i Landstthinget, var Medlem af det da nedsatte Udvalg. Hvad nu først det almindelige Princip angaaer, at sælge de offentlige Stiftelsers Fæstegods, da kan jeg paa ingen Maade udtale mig derimod. Naar Lovgivningsmagten eller i det Ringeste Regjeringen — og jeg seer ikke, at der fra Folke-representationens Side foreligger nogen Indsigelse derimod — har udtalt sig for, at Fæstes Overgang til Selveiendom eller Arvefæste i Almindelighed er ønskelig, seer jeg ikke, hvorledes Regjeringen kan Andet end medvirke til, at denne i dens Almindelighed af den anerkjendte Grundsætning ogsaa finder sin Anvendelse paa det Fæstegods, paa hvilket Regjerin-

gen selv har en bethdelig Indflydelse. Hvad dernæst det Spørgsmaal angaaer, hvorvidt Overgangen til Selveiendom eller Arvefæste skal skee ved Fastfættelsen af en bethdeligt høiere uafsløselig Canon, eller man skal blive staaende ved den, der er foreslaet, da kan jeg ikke dese de Betænklichkeiten, der bleve udtalte af den ærede 3die Landsthingsmand for 5te Kredts (F. Nielsen). Jeg maa for det Første give den høitærede Cultusminister aldeles Ret i, at selv om Loven ikke udkommer, maa jo Regjeringens Bestræbelse ansees for at ville være rettet paa, at dette Fæstegods skal gaae over til Eiendom eller Arvefæste, og det er allerede steet i en Række af Aar, tildeels endog saaledes, at der slet ikke blev fastsat nogen Canon, og det er ikke steet blot i det sidste Aar under Trykket af dette Lovforslag, men i det Ringeste i en halv Snees Aar. Altsaa førend dette specielle Lovforslag kom frem, er beneficeret Gods og Gods, der tilhørte de offentlige Stiftelser, navnlig det Første, solgt til Selveiendom mod reen Capitaludbetaling. Jeg seer nu vel, at der ligger noget Betænkligt for Stiftelserne i denne Afhændelse; men jeg troer dog, at naar der anvendes fornøden Forsigtighed, er Betænklichkeiten ikke saa stor, som den kan fremstille sig. Det er sandt, at Capitalerne ere ofte gaaede tabte, at Stiftelser og Fideicommisser hvilende paa Capitaler ere gaaede tilgrunde, medens de, der havde Grundeieendom til Grundlag, ere blevne staaende. Det er imidlertid heller ikke uden Exempel, i det Ringeste hvad Fideicommisser angaaer, at saadanne, skjøndt de være byggede paa store Grundeieendomme, ved en slet Administration ere gaaede til Grunde. Man har først stiftet stor Gjæld paa Eiendommene, dernæst faaet Tillæbelse til at sælge dem, og saa ere Capitalerne gaaede tabte, og at man fik Tillæbelse til at sælge dem var nødvendigt, dersom ellers Creditorerne skulde komme til deres virkelige Ret. Dertil kommer endnu, at jeg troer, at de fleste Stiftelser ville ved Siden af denne KornCanon beholde en anden temmelig sikker Indtægt, i det Ringeste vil det være Tilfældet med mange af dem, og der blev navnlig af den ærede Landsthingsmand anført et Exempel paa en Stiftelse, der ved Hjælp af sine faste Indtægter, der vare afhængige af